З НОВИМ РОКОМ! З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Демократія – це такий устрій, який ґарантує, що нами будуть керувати не кращі, ніж ми на те заслуговуємо.
Бернард ШОУ

52 (520)
25 грудня
2014 р.

Тижневик “Галицька Просвіта” * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ “Просвіта” ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма “ЛІК” * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ “Ідея Банк” МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

Шановні краяни! Дорогі просвітяни!

Відходить у минуле 2014 рік. Він увійде в історію, як рік фактичної війни України з російським аґресором, боротьби за державну незалежність, національну гідність і цілісність держави. Наш народ все більше усвідомлює себе як політична нація у всіх реґіонах України.

2014 рік – ювілейний рік нашого генія Тараса Шевченка. І просвітяни області відзначили його не тільки різноманітними заходами, але й організацією разом з владою Музею народної шани Тараса Шевченка в НД «Просвіта», що стало подією в культурному житті краю.

В умовах російської аґресії наша «Просвіта» стала ініціатором та організатором ГО «Народне ополчення Прикарпаття» як форми територіальної оборони, максимально сприяла акціям допомоги бійцям АТО і переселенцям зі сходу та півдня України.

Просвітянська ідея як найуспішніший соціально-політичний проект в історії України стає все більше затребуваною в суспільстві. «Просвіта» домагається розуміння того, що лише на основі національної ідеї, українських традицій у духовній, матеріальній та державній сферах можна побудувати міцну та успішну державу. Таке усвідомлення приходить не само собою, а в боротьбі з загрозами антиукраїнства, політичної продажності, особистого та групового егоїзму.

Тому кожен осередок «Просвіти» є й осередком народного об’єднання навколо української національної ідеї. І варто завжди пам’ятати, що ми – сильний і талановитий народ, який, об’єднавшись навколо національних українських цінностей, може організувати успішне державне життя й побудувати процвітаючу державу. І на прапор боротьби за Українську Україну маємо взяти Заповіт нашого Пророка Тараса Шевченка: «Борітеся – поборете, вам Бог помагає!».

Але водночас ми повинні, як закликав святіший кардинал Гузар, жертовно працювати в ім’я народу так, ніби все залежить від кожного з нас.

Шановні друзі! Сердечно вітаю вас з Новим, 2015, роком і з Різдвом Христовим – святом, яке для нас має особливий сакральний зміст.

Хай новий рік буде щасливим, успішним для кожного з нас і всієї України, а Різдвяні свята, зігріті українською традицією, спільними почуваннями, молитвою і колядою, зміцнять дух, додадуть упевненості й віри в нашу перемогу.

Хай ці свята увійдуть у ваші домівки з миром, радістю і Божою благодаттю.

З Новим роком!
Христос народився!
Славімо Його!

Голова ОО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка
Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ

МОЛИТВА ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД

Отче Предвічний, Небесний Ісусе, Сину Божий, Святий Душе, Діво Маріє, всі небесні сили, гляньте ласкаво на нас, багатостраждальний український народ. Дайте нам у безмірній вашій милості дар мудрості, дар єдності, дар любові. Хай навічно згинуть розбрат і ненависть з-поміж нас, хай зникне темрява злоби й гніву. Хай згинуть усі демони пияцтва, наркоманії, розпусти. Хай пропаде гординя, хай розвіється, як дим, усяке зло, щоб ми, вами з’єднані, єдиним серцем і єдиними устами прославляли й оспівували пресвяте й величне ім’я Отця, і Сина, і Святого Духа.

Амінь.

ВШАНУВАННЯ

ОТ ДЕ, ЛЮДЕ, НАША СЛАВА...

2014-й – рік нашого Пророка і Генія Тараса Шевченка. Вшанування його постаті, донесення його ідей до усієї спільноти стало першочерговим завданням просвітян Івано-Франківського ОО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка.

Якщо говорити про спадковість, то вона насамперед проявилася у продовженні міськими та районними об’єднаннями святкових заходів у березні, які цьогоріч були особливо урочистими й знаковими. А кульмінацією проведеної роботи в ювілейному році стало відкриття в обласному Народному домі «Просвіта» Музею народної шани Тараса Шевченка. Водночас ішла повсякденно праця.

Так, обласне телебачення «Галичина» записало на відео виступ аматорів із «Клубу обдарованих дітей» Народного дому та просвітян області у проекті «200 віршів до 200-річчя Тараса Шевченка». У день перепоховання Т. Шевченка «Просвіта» в Івано-Франківську організувала похід громадськості до пам’ятника Т. Шевченку, де відбулась панахида й віче. Активну участь взяли просвітяни с. Бортники Тлумацького району. Щомісяця на обласному радіо у просвітянських програмах звучала рубрика «Нам треба твого голосу, Тарасе!», в яких брали участь молоді просвітяни з тематичною поезією, переможці літературних конкурсів до 200-річчя Т. Шевченка, у «Театрі перед мікрофоном» звучали уривки з вистави Т. Шевченка «Назар Стодоля».

У Городенківському районі використано нові нетрадиційні форми роботи – інтелектуальний брейн-ринґ «Провісник долі України». У цьому ж районі у Топорівській ЗОШ щопонеділка проводяться тематичні лінійки «Уклін тобі, Кобзарю», конкурси на найкращий твір «Я читаю Кобзаря».

(Чит. 3 стор.)

НАВІЯНЕ

КАЗКОВИЙ РІК

Судячи з сувенірів, які зображають то барана, то вівцю, а не козу (цапа), то прийдешній рік чи-то барана-вівці, чи-то цапа-вівці. Коротше, рік казковий. Це я про те, що є така народна казка «Цап і баран». Ану ж, спроектуємо цю українську казку на українські реалії. Як там у тій веселій казковій історії? Щоб не пригадувати тут весь сюжет баранячо-цапової казки, нагадаю, що ці два персонажі зуміли перемогти хижих вовків, ще й поприколювалися над дурними звірюками. А на початку все виглядало драматично, бо сили сторін були нерівними, бо що таке дві рогаті голови супроти багатьох зубів та ікол? А, бачте, вийшов хепі-енд. Зрозуміли, куди я хилю?

Ще трохи історії. В Україні чимало людей мають прізвище Баран, Цап, Козел (нема бик, осел). І вони питомо українські та й дуже давні, ведуть свій родовід з трипільських часів, є своєрідними тотемами племен, які населяли нашу землю у давнину.

А тому і вірю, що наш тотем переможе тотем хижих вовків із чужого, північного, краю тих вовків, які довго рядилися в овечу шкуру, але вона їм явно не пасує, бо вовчий оскал не сховаєш і ніколи вовк не буде братом баранові чи цапові. …Є ще одна казка про чабанця.

Такий він милий, скромний, але переміг своєю хитрістю і розумом змія. А був собі пастух овець. Так що хоч туди, хоч сюди, а українська казка замагає російську, про яку кажуть, що далі, то страшніше. Та хай їм грець, а чабан – молодець.

Вірю, що український Новий рік буде успішний, а наші овечки матимуть великі окоти, як у тій щедрівці «…там овечки покотились», а вовки, яких скільки не годуй, ідуть до лісу.

І коли прийдуть наші свята, а вони прийдуть, ми у мирі та добрі водитимемо козу, раз такий цей рік. І вже котрий вік.

Василь БАБІЙ

ОФІЦІЙНО

29 ГРУДНЯ – СЕСІЯ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Голова обласної ради Василь Скрипничук видав розпорядження скликати 34-ту сесію обласної ради 29 грудня ц. р. (поч. о 10.00) в залі засідань обласної ради (IV поверх) з таким порядком денним:

1. Про обласний бюджет на 2015 рік.
2. Про внесення змін до обласного бюджету на 2014 рік.
3. Про реґіональну цільову програму розвитку донорства крові, її компонентів та виготовлення препаратів з них на 2015–2017 роки.
4. Про звіти керівників установ та організацій спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області.
5. Про призначення керівників установ та організацій спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області.
6. Про затвердження у новій редакції статутів підприємств, установ та організацій спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області.
7. Про погодження спеціальних дозволів на користування надрами та гірничих відводів.
8. Інші питання.

СВЯТКОВЕ

З НОВОРІЧНИХ ВІТАНЬ

«У ці знаменні для України дні ми всім серцем, душею і помислами з вами, дорогі українці. Щиро вітаємо всіх просвітян з Новим, 2015, роком! Бажаємо доброго здоров’я, щастя, добробуту. Гордимося, що ваше покоління виховало патріотичну молодь Майдану, Свободи, Незалежності.

Слава Україні!»

Ці слова вітання ми отримали від Терентія Зубика – уродженця Тернопільщини, який в 70-их роках минулого століття, після закінчення Івано-Франківського медичного інституту був скерований і працював військовим лікарем в Ленінґраді (Санкт-Петербурзі) і тепер є там заступником Товариства громади українців Санкт-Петербурґа.

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!

Триває передплата на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».

Передплатний індекс – 91083.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):

на місяць – 4,30 грн., на півроку – 25,80 грн., на рік – 51,60 грн.

НА ТОМУ СТОЮ

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ – ТАК! ФЕДЕРАЛІЗАЦІЇ – НІ!

Нині активно обговорюються процеси федералізації та децентралізації влади. Якщо перше нам нав'язують ззовні, то децентралізація вже давно визріла всередині країни, адже соціально-економічна ситуація в державі потребує кардинальних реформ.

Розмірковуючи про два абсолютно різні процеси державотворення, слід зазначити, що федералізація є процесом об'єднання державних утворень на засадах відносної автономності, передбачає елементи державності у реґіонах, наявність місцевих парламентів, які ухвалюють закони, уряди, що формують правову базу, мають судову систему, ведуть зовнішньополітичну діяльність. В основі децентралізації лежить передача повноважень та відповідальності від центру до громад міст і сіл, а відтак – до районів та області, зокрема їхньої бюджетної відповідальності через запровадження власних податків і права розпоряджатися ними. Як свідчить світовий та європейський досвід, саме тут більшість проблем можна вирішувати ефективно, бо, зробивши сильними громади, можна отримати стабільну та успішну державу.

Україна – сформована унітарна держава, у якій немає державних утворень (за винятком тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим), і тому не існує жодних підстав для того, аби надавати реґіонам якісь державні функції. Адже в цьому випадку створяться умови для дезінтеґрації української держави. Саме цього і домагаються проросійські сили, аби Кремль отримав важелі впливу на владні органи на місцях з метою послаблення України. Навмисно загострюючи штучні проблеми, такі як: мова, культурно-світоглядна орієнтація, освіта, історія, Росія, шляхом безпосереднього впливу на південно-східні реґіони, зможе посилювати сепаратистські тенденції на розкол України. Окрім цього, створивши суб'єкти федерації, можна буде робити спроби блокувати євроінтеґраційні та євроатлантичні (НАТО) наміри України.

Сьогодні приклад Росії, яка є федерацією – неприйнятний для України, бо в нас немає адміністративних одиниць, виокремлених за національною ознакою; немає національних меншин, окрім кримських татар, єдиною батьківщиною яких є територія України.

Про це сказав, коментуючи політичні процеси в Україні, народний депутат України I та II скликань, голова Івано-Франківського обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка **Степан Волковецький.** Він зазначив: «Свого часу я як депутат Верховної Ради не підтримав рішення про створення Автономної Республіки Крим. Маючи виступ у Верховній Раді, я мотивував свою позицію положенням міжнародного права мати державні утворення народам, які не мають своєї держави. Росіяни ж мають свою державу (до речі, найбільшу в світі за територією) і тому не можуть претендувати на державні утворення в інших країнах, – зазначив громадський діяч. – Кримська автономія натомість була створена під тиском Росії та росіян в Криму і це, як знаємо, стало одним із основних факторів анексії Криму Росією в наш час. Такий сценарій може повторитися і в інших реґіонах України. А цього ми допустити не можемо».

Іра ЛАКІЗА

ДУМКА ВЧИТЕЛЯ

РЕФОРМИ... РЕФОРМИ?

Найпопулярніше слово нині в Україні – реформи. Їхній привид бродить країною, тому його важко побачити. Не дай Боже, щоб він перетворився у привида комунізму. Всі недурні розуміють, що не зле, якби ті реформи розпочалися з корупційних схем, в які, наче в ту прірву, летять величезні кошти, що й МВФ не годен настарчити. В протилежному разі корупція, як іржа, з'їсть метал інших намічених реформ і все майбутнє України.

Особисто мене хвилює реформа освіти. О, скільки вже їх тут було!.. Чому треба обов'язково вдарити по вчителях, забрати у них те, чого ніколи багато не було? Ті всі жебрацькі доплати. Щоб освітяни масово звільнялися? Закрити школи, пустити за вітром поза сто тисяч педагогів? Згоден, міні-школи, де від 10 до 20 учнів, може, й не доцільно далі фінансувати. Але коли у школі 50–60 учнів, то навіщо? Буде шестикласна початкова школа, а отже, решта 15–20 вчителів – марш на вулицю? Навіть якщо йти таким драконівським шляхом, то має це відбуватися повільно від 3 до 5 років. Дати вчителям оговтатись, перекваліфікуватися, знайти роботу.

Єство моє повстає проти деяких положень нової концепції освіти. Не звідти починаєте. Японія по війні найбільшу увагу приділяла освіті й культурі. Її прогрес нині очевидний. Хай держава заощадить якийсь мінімум на освітянських руїнах. Станемо багатші від цього?

Навпаки, освіту треба підтримувати, навіть інколи затратну, але не можна руйнувати базові цінності. Освіта має бути піднесена до найперших пріоритетів держави, бо вона – Освіта.

Василь БАБІЙ,
директор школи

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Безпілотник – військовим

У Тлумачі вручили безпілотник «FPV Raptor» військовослужбовцеві, учасникові антитерористичної операції Миколі Дземану, який раніше працював секретарем Долинської сільської ради, а в серпні цього року був мобілізований до лав Збройних сил України. В одному з боїв у зоні АТО його поранили.

Після лікування він пройшов спеціальне навчання та здобув сертифікат на керування безпілотним літальним апаратом, який використовують для розвідки і спостереження у важливих військових операціях. Апарат придбали за кошти Благодійного фонду оборони Тлумаччини та громади села Долина. Його вартість – близько 30 000 гривень.

Поранили в зоні АТО

На сході України воюють чи воювали більше тисячі іванофранківців, п'ятеро з них – загинули, про це повідомив заступник міського голови Михайло Верес. Розпорядженнями міського голови всім сім'ям загиблих надано одноразову грошову допомогу з міського бюджету в сумі 100 тис. грн. кожній. Крім того, під час АТО поранили 27 жителів Івано-Франківська, двоє з них отримали статус інвалідів війни.

Координаційний комітет допомоги учасникам АТО, які потерпіли під час бойових дій, та членам їхніх сімей розглянув 216 звернень щодо надання одноразової грошової допомоги. Рішенням комітету виділено грошову допомогу 189 учасникам бойових дій та членам їхніх сімей у розмірі однієї тисячі гривень кожному. 27 пораненим надали грошову допомогу в розмірі двох тисяч гривень кожному, двом тяжкопораненим – по п'ять тисяч гривень. Рішенням виконкому міської ради восьми сім'ям загиблих у зоні АТО уже надали квартири, які придбали за кошти Державного бюджету. Ще одну квартиру для сім'ї загиблого Юрія Барана придбали за кошти міського та обласного бюджетів.

Гуманітарка з Угорщини

МЗС Угорщини передало Івано-Франківщині гуманітарну допомогу з медикаментів, продуктів, теплих ковдр, інструментарію та одягу, що необхідні для роботи лікарів. «Ми все це привезли в Івано-Франківськ з доброю душею, – сказав у коментарі журналістам генеральний консул Угорщини в Ужгороді Йожеф Бачкаї. – Сподіваюся, що наша допомога стане корисною. Її ми надаватимемо й надалі. Угорщина підтримує Україну в багатьох починаннях». Т. в. о. заступника голови облдержадміністрації Володимир Кушнір і директор департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації Роман Мельник щиро подякували угорцям за підтримку.

Вже їдемо Набережною

В Івано-Франківську після капітального дорожнього ремонту і реконструкції офіційно відкрили рух на більшій частині набережної імені Василя Стефаника.

З цієї нагоди відбулася прес-конференція голови облдержадміністрації Олега Гончарука, народного депутата України Олександра Шевченка і першого заступника міського голови Івано-Франківська Зіновія Фітеля. Як зазначив голова облдержадміністрації, виконано великий обсяг робіт на 4,5-кілометровому відрізку. Спеціалісти «Західбудтрейду» разом із субпідрядниками виконали робіт на 25 млн. грн. Встановили не лише «подушку» під дорожнім покриттям та заасфальтували вулицю, а й проклали нові комунікації, уклали плиткою хідник, щоправда, тільки з одного боку дороги. Кошти на дорогу надійшли з обласного та міського бюджетів.

Йшлося також про потребу будівництва велодоріжки, яку, можливо, вже прокладуть наступного року. Головне, наголошували учасники прес-конференції, щоб відповідальна співпраця між владою та виконавцями тривала і далі.

Завітали в гості діти

У селіТишківці на Городенківщині відбулися щорічні урочистості до дня святого Миколая. Спільно з дітлахами та громадою участь у них взяли голова облдержадміністрації Олег Гончарук, народні депутати України Анатолій Матвієнко та Михайло Довбенко, представники обласної і районної влад. Біля каплички Святого Миколая учасники урочистості помолилися за мир. А в «Садибі Святого Миколая» на діток чекало багато сюрпризів: подарунки, частування за солодким столом, конкурси та призи. Актори обласного музично-драматичного театру імені Івана Франка подарували дітворі виставу.

Невже добуватимемо газ?

Компанія «Ені Україна» готова добувати сланцевий газ на Прикарпатті. Вона ще у 2012 році викупила 50,01 відсотка акцій ТОВ «Західгазінвест» і має ліцензії на те, щоб розробляти дев'ять родовищ сланцевого газу на заході України. Загальна площа родовищ – близько 3,8 тис. кв. км, повідомляється в Інтернет-джерелах.

Таку заяву зробив гендиректор компанії «Ені Україна» Луїджі Барберіс на зустрічі з міністром екології та природних ресурсів Ігорем Шевченко. Посадовець доручив компетентним службам зайнятися поставленими питаннями і власна розробка нафтогазових проектів зараз має важливе значення для України, а зокрема – для енерґонезалежності країни і розвитку економіки загалом.

І. Шевченко запевнив, що міністерство готове надати підтримку цього проекту.

ТАК ДУМАЮ

ПРО ХРЕСТ МОВОЗНАВЦЯ

ЗІ СЛОВА НА ПРЕЗЕНТАЦІЇ МОЇХ СЛОВНИКІВ ТА КНИГ

Кілька слів про хрест мовознавця. Мало того, що мовознавець пише словники та статті про мову. А коли безсовісний сусіда вдерся на нашу землю, то що робити мовознавцеві, а надто, коли йому йде десятий десяток?

Той, хто вдерся у наш край, хоче зайти в історію з іменем «великий», «генералісимус», «батько і вчитель усіх народів». А воно ж нікчемне-нікчемнісіньке, дарма, що принидиться на Олександра Македонського.

Люди обурені. І добирають загарбнику прізвиська. На жаль – непристойні. Чи ж це не виклик мені? Чи схвалять прізвисько **-уйло** наші правнуки і правнучки?

Тому мовознавець має допомогти людям дібрати якнайвлучніше прізвисько.

Я думав, думав і нарешті знайшов заміну нецензурщині. Я б звав Путіна **Убийбатько**.

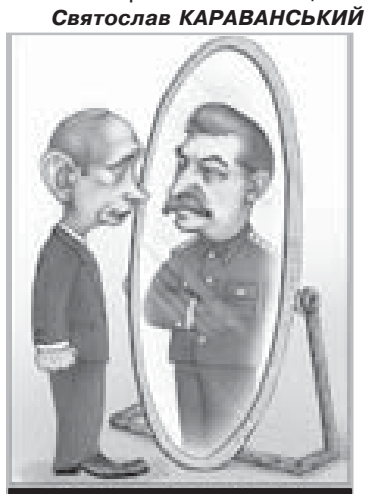
Він убивця не батька, а українців, які були предками сучасних москалів-росіян. І це підтверджує наука прізвищелогія. Ця наука свідчить, що російські прізвища Зайцев, Орлов, Медведів, Капустин, Сорокин пішли від українців на прізвище Заєць, Орел, Медвідь, Капуста, Сорока, котрі за давніх часів вирушали з Київської, Галицької та Білої Русі на північ Євразії. І їхні прізвища це заселення засвідчили. Зовсім недавно засвітився у пресі українець Чапай – балотувався до Верховної Ради, – який своїм прізвищем свідчить, що московський герой Чапаєв походить від українських предків.

Але прізвисько **Убийбатько** стосується поведінки Путіна. А народ наш знає його – коротуна, курдупеля. І народ має на коротуна прізвисько: «шибздик».

І це прізвисько треба прикласти до Путіна: Шибздик Убийбатько. Коротко – Шибздик. Отже, замість Володимир Путін, історія має знати його як Шибздик Убийбатько, коротко – Шибздик.

Отакий хрест мовознавця.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

Привид привида

УКРАЇНА — В НАТО!

ЗІ ЗВЕРНЕННЯ ДО ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ ТА ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

2 грудня відбулося обласне засідання районних і міських громадських організацій Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих.

Насамперед йшлося про сьогоднішні події в Україні й можливі наслідки таких подій. Делеґати з великою тривогою констатували: **УКРАЇНА У НЕБЕЗПЕЦІ.**

Російська Федерація анексувала частину території України – Крим і здійснює терористичні акти у Донецькій та Луганській областях України.

У Донецькій та Луганській областях російські терористи та їхні найманці вбивають школярів, людей похилого віку, жінок і чоловіків та катують у підвалах невинних громадян України. Систематично обстрілюють точки дислокації наших військ. Терористи руйнують фабрики й заводи та всю інфраструктуру, в результаті чого населення покидає свої облаштовані домівки й перетворюється у біженців.

І все це здійснюється під опікою, наглядом і фінансуванням головного світового терориста № 2 Путіна В., першим був Осама бен Ладен.

Цей же головний терорист, який перебуває на посаді Президента РФ, звернувся до Євросоюзу і НАТО, щоб вони дали РФ стовідсоткову ґарантію, що Україна ніколи не буде в НАТО.

Україна має дати рішучу відсіч головному аґресорові світу, яка полягає в тому, що потрібно провести серед громадян України роз'яснювальну роботу про НАТО й довести кожному, що самостійна, незалежна, правова Україна, цілісна і недоторканна буде мати ґарантію тільки в альянсі НАТО.

Тільки в альянсі НАТО Україна буде вільна серед вільних і рівноправна серед рівних держав світу. Звичайно, без референдуму не обійдеться, але ми підготуємося так, що за вступ України в НАТО проголосує якнайбільше громадян України.

Це і буде відповідь терористу Путіну, аби він зрозумів, що заслужив жорстокіше покарання ніж Чаушеску, Саддам Хусейн, бо такі злочини ніхто нікому не прощає.

Надіємося, що керівництво області не гаючись видасть відповідний документ з таких міркувань, щоби вірні доньки й сини України взялися проводити роз'яснювальну роботу серед громадян України.

Бажано, щоб референдум відбувся 4 квітня 2015 року, в день святкування країнами – членами НАТО 66-ої річниці заснування альянсу.

За дорученням делеґатів
голова Івано-Франківської
обласної організації
Всеукраїнського товариства
політичних в'язнів
і репресованих
П. І. ГАЙВАНЮК

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

КОСІВ'ЯНИ СЛУХАЛИ Й ДИСКУТУВАЛИ

До Косова завітали відомі просвітяни області – письменник, депутат Верховної Ради 1-го скликання, депутат обласної ради Дмитро Захарук та заслужений лікар України Євген Романишин.

У переповненому залі Косівської гімназії Євген Романишин для учнів та вчителів прочитав лекції на теми «Харчування і здоров'я» (ГМО, та ін.) та «Неґативні впливи на здоров'я людей» (шкідливі звички: алкоголізм, наркоманія, паління і т. ін.), електромагнітне поле (мобільні телефони, комп'ютери, телевізори і т. ін.).

Дмитро Захарук виступив у Косівському районному Будинку культури з лекціями на теми: «Нова українська родина як складова моделі самовідтворення нації» та «Національна ідея як головний духовний ресурс».

В обох випадках виступи гостей викликали велику зацікавленість слухацьких аудиторій.

Косів'яни висловили вдячність лекторам за ті знання, які вони донесли людям, і висловили сподівання, що такі зустрічі будуть продовжені і в наступному році.

Богдан ГЛІБЧУК,
голова Косівського РО «Просвіта»

ПРОСВІТЯНИ

ПАМ'ЯТІ ЄВГЕНА ЖЕЛЕХІВСЬКОГО

З ініціативи Івано-Франківського міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка вшанували пам'ять засновника «Просвіти» у Станіславі – професора Євгена Желехівського. У 170-ту річницю народження на його могилу, що в Меморіальному сквері, просвітяни поклали квіти.

Згадуючи про нашого попередника, відзначали значущу працю відомого педагога, лексикографа, громадського діяча. Закінчивши Львівський університет 1869-го, він викладав українську мову та класичну філологію в Станиславівській гімназії. Найбільша його заслуга перед нашим містом – створення філії «Просвіти» (1877). Її він очолював до передчасної смерті у 1885 році. До того ж, Є. Желехівський є автором «Малорусько-німецького словаря», найбільшого за обсягом на той час в Україні. Про цю працю Іван Франко, побувавши у Станиславові, писав:

Тут нашої мови
скарбницю здвига
Професор
Євген Желехівський.
Хто вдячно не стис
йому руку? Хіба
Не був би син батьківський.

Правопис, заснований лексикографом у словнику, набув поширення в Галичині під назвою «желехівка». Разом із «кулішівкою» (за ім'ям Пантелеймона Куліша) вона стала основою сучасного українського правопису. Його іменем названа одна з вулиць обласного центру.

Н. К.

ВШАНУВАННЯ

ОТ ДЕ, ЛЮДЕ, НАША СЛАВА...

(Поч. на 1 стор.)

У Коломиї проведено науково-практичну конференцію з презентацією фотоальбому «Шевченко і Прикарпаття», в якій активну участь взяли члени Правління і Ради місцевої «Просвіти» Василь Глаголюк, Валерій Ковтун, Микола Васильчук та Ігор Федик. На базі первинного просвітянського осередку Коломийського педагогічного коледжу організовано літературні читання Шевченкового «Кобзаря». Студенти через Видавничий центр «Просвіта» придбали тисячу примірників «Кобзаря». У районі організували зустрічі з лауреатами Національної премії імені Тараса Шевченка Михайлом Андрусяком та Василем Шклярем. Коломийський народний хор «Просвіта» (керівник – Р. Хімей) у своїй концертній діяльності активно пропаґує Шевченкові твори.

У Тлумачі проведено виставку-конкурс стінгазет просвітян. У селах району діють просвітянські хори, які славлять Шевченкове слово. Тут проведено організаторську роботу щодо видання збірника творів просвітян, присвячених Тарасу Шевченкові.

Галицьке райміськоб'єднання ВУТ «Просвіта» приймало делеґацію від Запорізької «Просвіти». Було організовано благодійний концерт запорізьких просвітян, а кошти, зібрані від концерту, були спрямовані на спорудження пам'ятника Тарасу Шевченку в Запоріжжі.

У Снятині по вулиці Шевченка відкрито офіс Снятинського райміськоб'єднання «Просвіта», де започатковані Шевченківські бесіди. На місцевій телестудії організовано цикл телепередач «Скульптурна Шевченкіана Снятинщини» (про 25 пам'ятників Т. Шевченка, які увіковічнюють пам'ять про Кобзаря в населених пунктах краю). У Снятинському районі, в селі Хлібичин, з ініціативи просвітян та за їхньої участі споруджено пам'ятник Т. Шевченку, випущено довідник-календар «Шевченко в пам'ятниках Снятинщини». У четверги протягом року просвітяни виступали по Снятинському телебаченні у програмі «У вінок слави Великому Кобзарю».

У Верховині в липні запалала ватра на просвітянському фестивалі рідного українського та Шевченкового слова. Просвітяни району мають свої тематичні випуски «Гомін Карпат» на сторінках районної газети «Верховинські вісті», де славлять ім'я великого Генія українського народу.

Правління Долинської районної організації «Просвіта» спільно з редакцією районної газети «Свіча» оголосило літературний конкурс «Отче наш, Тарасе всемогучий». Тут, у НД «Просвіта», відкрито виставку світлин «Не вмирає душа наша, не вмирає воля...»

У Рожнятівській районній бібліотеці з ініціативи і за участю просвітян проведено «Тиждень поезії Шевченка».

Івано-Франківське міське об'єднання ВУТ «Просвіта» оголосило XIII-ий тур конкурсу творчих робіт «Історія і Просвіта» на тему «Шевченко в моєму житті» в номінаціях: публіцистика, проза, поезія, малюнок, фотографія.

Словом, просвітяни краю у рік ювілею Тараса Шевченка активно продовжували справу своїх попередників, доносячи ідеї і слова Пророка до своїх земляків. Щоби слава не пропала.

ЗГАДАЙМО ВСІХ

ЖИТИМУТЬ СТОЛІТТЯ...

Життя триває попри все,
палає полум'ям багаття...
та різний смак у днів для тих,
хто втратив рідних...
Юрій Клен

Так ми згадуємо людей, які були для нас найріднішими. Але є люди, які також стали для нас рідними, бо присвятили своє життя нам, щоб ми могли жити у своїй державі – Україні.

Це були вірні сини і доньки України – Василь Стус, Олекса Тихий, Юрій Литвин, В'ячеслав Чорновіл, Євген Сверстюк, Ігор та Ірина Калинці та ще багато-багато інших...

Ми згадуємо їх сьогодні і будемо пам'ятати.

... 25 років тому українська земля прийняла у своє лоно вимучені тюрмами й таборами тіла вірних синів – Василя Стуса, Олексу Тихого, Юрія Литвина, які лягли на вічний спочинок у рідну землю і хоч цим запізнілим поверненням на батьківщину на якусь мить пригасили тугу близьких і друзів, а нашу совість розбудили.

Щоб нагадати школярам про справжніх патріотів, у Тлумацькій ЗОШ І–ІІІ ст. презентували книжкову виставку «Полум'яні постаті відродження», підготували експрес-інформацію «Із забуття – в безсмертя», бібліографічний перегляд літератури «Народе мій, до тебе я ще верну».

Минають роки, а громадський і творчий подвиг цих людей завжди є прикладом того, як потрібно любити Вітчизну.

Ми пережили Майдан, молодь уже не хоче того суспільства, яке створили для неї батьки.

Йде війна на Донбасі, сьогодні ми не маємо ні морального, ні громадянського права забути цих людей, бо Василь Стус та Олекса Тихий, за іронією долі чи на щастя, жили і творили на Донеччині.

«Люди всі по-своєму уперті: народившись помирає кожна, а живуть століття після смерті ті, що роблять те, чого не «можна», писав Василь Симоненко

В. МОРИКІТ,
завідувачка шкільної бібліотеки Тлумацької ЗОШ І–ІІІ ст.

ГОСТІ

ЗАКАРПАТЦІ ЗАЧАРУВАЛИ КОЛОМИЯН

До Коломиї з концертною програмою завітав лауреат Міжнародних конкурсів і фестивалів, лауреат премії ім. Дезидерія Задора – хор хлопчиків та юнаків Мукачівської хорової школи, заснований 1983 року. На базі цього хору у 1989 році була створена хорова школа хлопчиків та юнаків – одна з перших в Україні.

Організатор хору та хорової школи – Володимир Волонтир – заслужений діяч мистецтв України, член Національної спілки композиторів України, лауреат премії ім. В. Косенка, незмінний художній керівник хору та директор хорової школи. Хормейстером цього колективу з часу його заснування є Оксана Волонтир, концертмейстером – Христина Волонтир.

У Коломиї концерти відбувалися в міському Палаці культури «Народний дім», в греко-католицькому катедральному соборі Преображення Христового та в соборі Преображення Господнього УПЦ КП.

Концертні програми хору складають різні твори: українська хорова класика (Д. Бортнянський, А. Ведель, М. Лисенко, М. Леонтович, К. Стеценко), західноєвропейська класика (Й. С. Бах, В. Моцарт, Дж. Перголезі, Д. Палестрина, Ф. Шуберт, Й. Брамс, А. Брукнер), твори сучасних українських та зарубіжних композиторів, зокрема хорові твори В. Волонтира «Отче наш», «Kyrie», «Мамині рушники», обробки українських народних пісень «По діброві вітер віє», «Як ми прийшла карта».

Юні майстри співу зачарували коломиян високопрофесійним рівнем виконання хорових творів, подарувавши всім велике духовне свято. Під час концерту душа сповнювалась радістю, здавалось, хор ангелів здіймався до небес. Виконуючи церковні твори, хористи немов молились до Бога, запрошуючи всіх до спільної молитви за долю і спасіння України.

Це був божественний спів, який линув з висот і торкався найтонших струн людської душі. І все це завдяки високопрофесійній культурі виконання, витонченій манері співу, глибинному відчуттю твору, що дає можливість виконавцям відкривати свої щирі серця назустріч слухачам.

Мукачівський хор хлопчиків та юнаків відомий далеко за межами нашої Батьківщини. Колектив репрезентував хорове мистецтво України в 20-ти країнах Європи.

Він – лауреат багатьох українських і Міжнародних конкурсів і фестивалів, серед яких: Міжнародний фестиваль хорів хлопчиків (Угорщина, 1990–1995), Європейський молодіжний музичний фестиваль (Бельґія, 1996–1998), Міжнародний дитячо-юнацький фестиваль (Київ, 1997, 2003, 2005), Міжнародний музичний фестиваль (Португалія, 2000), Міжнародний музичний фестиваль «Summa Cum Laude» (в перекладі – найвища відзнака, Відень, Австрія, 2007), Музичний молодіжний фестиваль (Словаччина, 2012), Міжнародний конґрес (Іспанія, 2012), Міжнародний музичний молодіжний фестиваль (Франція, 2013).

Не кожен колектив може похвалитися такою широкою палітрою конкурсних виступів та отриманих нагород.

Коли співає Мукачівський хор хлопчиків та юнаків, відчуваєш єднання колективу з диригентом, глядачами й слухачами. У цю мить серця всіх присутніх звучать в унісон, і тому музика стає живою, такою, що спонукає зупинитись, переосмислити своє життя, пізнати невідоме досі. У такі хвилини мимоволі задумуєшся над тим, скільки любові, педагогічних та психологічних знань треба докласти, щоб відкрити душі 6–7-річних несміливих хлопчиків, якими вони приходять до хорової школи, залишатись справжнім другом у непростий підлітковий та юнацький період.

Особиста громадянська позиція, патріотизм, відповідальне ставлення до праці, висока фаховість викладачів створюють особливу культуру та дух хорової школи. Понад три десятиліття вона несе високе мистецтво, виховуючи високодуховну патріотичну українську молодь, своїми численними концертами формуючи естетичні смаки, піднімаючи почуття національної свідомості слухацької аудиторії рідного Закарпаття.

У нинішній надскладний час російської аґресії та підступних диверсій Кремля, в планах якого було розколоти Україну, зокрема і на Закарпатті, важко переоцінити культурну, освітню, мистецьку, державотворчу роль тридцятирічної праці Володимира та Оксани Волонтирів. Подяка і шана вам від Коломиї!

Дана ДЕМКІВ,
заслужений працівник культури України, м. Коломия

ЗДОРОВ'Я

БЕРЕЖІТЬ МЕЛОДІЮ СЕРЦЯ

Гіпертонічна хвороба – одне з найпоширеніших хронічних захворювань, яке пов'язане з підвищеним артеріальним тиском. Підвищені цифри артеріального тиску виявляють у 25–30 відсотках дорослого населення. Проявляється гіпертонія приступами болю голови, головокружіння, болем у серці, часто є причиною небезпечних для життя ускладнень: інфаркту міокарда, інсульту, серцевої та ниркової недостатності, порушення зору. Але часто на початкових стадіях захворювання може не проявлятися.

При гіпертонічній хворобі артеріальний тиск підвищується до 140 на 90 мм. рт. ст. і більше постійно і може змінюватися протягом доби. Підвищення артеріального тиску є небезпечним для здоров'я, бо змушує працювати серце з більшим навантаженням, що викликає його перенапруження, воно стомлюється і нагадує болем за грудиною, виникає стенокардія чи інфаркт міокарда. Стінки судин теж піддаються більшій напрузі. Через розрив судин головного мозку може виникнути інсульт. Високий артеріальний тиск погіршує роботу нирок, припиняється виведення шлаків з організму, відбувається отруєння всього організму.

Лікування гіпертонії повинно відбуватись під контролем лікаря і є довготривалим. Важливо дотримуватись правила: кожному хворому – свій препарат. Чим раніше виявлений підвищений артеріальний тиск і розпочато його контроль, тим менший ризик розвитку ускладнень в майбутньому.

Крім медикаментозного лікування, для хворого гіпертонією обов'язковою є зміна способу життя. Лікарі давно помітили, що надлишок солі в їжі сприяє розвитку артеріальної гіпертензії. Тому добова норма солі повинна становити до 5 грам (не більше 1/2 чайної ложки). Гіпертонія удвічі частіше виникає у людей з надмірною масою тіла. Для зменшення ваги необхідно збагатити раціон овочами і фруктами, особливо в сирому вигляді, обмежити вживання тваринних жирів та вуглеводів, а також продуктів, які підвищують апетит. Відмова від цигарок є обов'язковою – нікотин збуджує, веде до підвищення артеріального тиску втрати еластичності судин. Великої шкоди організмові завдає надмірне вживання алкоголю через порушення розслаблення судин.

Ще Арістотель вважав, що «ніщо так не виснажує людину, як тривала фізична бездіяльність. Встановлено, що ризик розвитку гіпертонії у півтора рази вищий у фізично малоактивних людей. Рухова активність потрібна людині будь-якого віку і займатись фізкультурою ніколи не пізно. Починати треба з невеликих навантажень, збільшувати їхній об'єм поступово і важливо, щоб вони були реґулярними. Найоптимальніші фізичні навантаження – це ходьба по три кілометри щодня або помірної інтенсивності фізичні навантаження протягом 30 хвилин.

Уникайте конфліктних ситуацій, частіше посміхайтесь, не залишайтесь на самоті з своїми бідами, активно спілкуйтесь з близькими для вас людьми.

Гіппократ вчив, що «пацієнт повинен разом з лікарем боротись з хворобою», вони – партнери в боротьбі з гіпертонією. Пам'ятайте – ваше життя у ваших руках. Тому старайтесь гіпертонію не лікувати а запобігти її. Бережіть мелодію власних сердець.

Галина ЦЕБРИК, *кардіолог міської поліклініки № 1, м. Івано-Франківськ*

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

У ці дні відзначає 80-літній ювілей один із засновників товариства «Меморіал», групи боротьби за відновлення УГКЦ, уродженець с. Іваниківка, відомий пошуковець, організатор і учасник розкопок поховань жертв тоталітарного режиму у Дем'яновому Лазі, Галичі, Яблунові, Єзуполі, Пшеничниках і багатьох інших, патріот України

Іван ПАВЛИКІВСЬКИЙ.

Музей Визвольної боротьби імені Степана Бандери, обласне історико-просвітницьке товариство «Меморіал» імені Василя Стуса, Правління ІФ ОО ВУТ «Просвіта» вітають Івана Павликівського з такою поважною подією, зичать йому многая літа, здоров'я і наснаги в нелегкій, але важливій справі, якій присвятив життя – розкритті страшних злочинів кривавого комуністичного режиму на Прикарпатті.

З роси і води, пане Іване! Від усього серця дякуємо за те, що, не чекаючи відзнаки ані шани, робите діло те святе.

ЗОРІ ВІЩУЮТЬ

НОВИЙ, 2015-ий

Для початку зазначимо, що в цьому році Кози керувати всіма нами і нашими діями буде планета Юпітер, яка, на думку багатьох астрологів, є добрим покровителем. Загалом характеристика цієї планети говорить про те, що повинні відбутися позитивні зміни, цей час стане щасливим і вдалим для багатьох людей. На 2015 рік астрологи рекомендують призначати весілля і планувати дітей.

Характеристика на 2015 рік Кози і Вівці передбачає, що символ 2015 року буде синього (зеленого) кольору – це умиротворений колір, який асоціюється з ясним небом і з синім спокійним морем, а це означає, що всіх нас чекає щастя, спокій і, звичайно ж, любов.

Дітям і дорослим рекомендується пильно стежити за станом свого здоров'я, а особливо уділити увагу підвищенню імунітету, оскільки Коза (Вівця) може принести багато неприємностей у здоров'ї.

Підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновок про те, що 2015 рік Кози принесе нам відпочинок від напруги і криз попереднього року Коня, більш сприятлива характеристика року посприяє розвитку творчих здібностей і дасть нам можливість поліпшення нашого добробуту.

Як завжди, незадовго до Нового року у багатьох жителів нашої країни з'являються зазвичай схожі питання новорічної тематики, наприклад: як правильно зустрічати і святкувати Новий, 2015, рік, що одягти і що приготувати в новорічну ніч і т. ін.

Оскільки, як відомо, Коза – наївна і щира тварина, але вона не любить фальші, тому святкувати Новий рік краще в колі сім'ї, зі своїми рідними і близькими друзями, щонайменше з тими, з ким би ви могли вести себе розкуто, словом – бути самим собою.

Що стосується новорічного меню і страв, то, безумовно, для того, щоб правильно святкувати, на новорічному столі в 2015 році повинні бути у великій кількості овочеві страви і фрукти, різноманітна зелень, молочні продукти і сири – не забувайте, що Коза (Вівця) – травоїдна тварина.

Якщо ви прагнете саме так зустрічати рік Кози, то бажано свій будинок або квартиру прикрасити зображеннями та фігурками кіз і овець. Посуд для новорічного столу вибирайте білий, а якщо є така можливість, то поставте дерев'яний, свічки також будуть дуже доречні. Не забувайте, що Вівця (Коза) – полохлива тварина, тому варто зустрічати Новий, 2015, рік без гучної музики і зайвої метушні. Правильним буде створити в будинку затишну романтичну обстановку з приглушеним світлом і спокійною негучною музикою.

За Інтернетом

ФЕСТИВАЛІ

МИСТЕЦЬКИЙ ХРАМ

Вже традиційно напередодні Дня святого Миколая в Івано-Франківську проходить Міжнародний благодійний дитячий фестиваль «Мистецький храм» для дітей із соціально незахищених категорій. 17–18 грудня він всьоме завітав до нас. Як і щороку, організатор фестивалю – Благодійний фонд «Мистецький храм» (президент – заслужений артист України Ярослав Борута) і «Фонд волонтерів України» (президент – Тимофій Нагорний).

У конкурсі фестивалю, що пройшов у НД «Просвіта», взяли участь 35 дітей, які представили всі реґіони України, зокрема АР Крим та окуповану територію в зоні АТО. 18 грудня в облмуздрамтеатрі імені Івана Франка відбувся великий гала-концерт, в якому взяли участь як спеціальні гості фестивалю Наталія Валевська та переможці «Дитячого Євробачення» і «Нової хвилі» – сестри Петрик, так і зіркове журі: народний артист України Степан Гіга, заслужені артисти України Ярослав Борута і скрипаль Олег Кульчицький, популярна співачка Світлана Весна, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка, прозаїк і поет Степан Пушик. Гостями на гала-концерті також були: заслужена артистка України Квітослава Гіга зі своїм синочком Даніелем та Степан Гіга (молодший), Роксолана Калин і Каролінка Паранюк. Вразили блискучими виступами лауреати фестивалю.

У залі підкорили своєю доброю підготовкою, особливо в музичному мистецтві, дует дівчат-скрипальок «Браво» з Тернополя (І премія) та дует саксофоністів Олександри Федосової і Вероніки Семиліт з Черкас (ІІ премія). А конкурсант із Криму Арслан Расілов, дванадцятирічний представник кримсько-татарського народу, заспівавши пісню українською мовою, та ще у вишиванці, всім показав що Крим – це Україна, за що отримав спеціальний грошовий приз від Тимофія Нагорного і медаль «За вірність традиціям» від «Карпатського мистецького фонду».

Також лауреатами цьогорічного «Мистецького храму» стали Діана Королюк і Катерина Савіцька з Івано-Франківської області, Олександра Крилова з Хмельницької області, Ніна Бойкова, Дарія Краєвська, Софія Шкідченко з Києва, Роман Брагін, Діана Безугла-Алексейчук з Донецької області, Тарас Дідик з Тернопільської області, Катерина Доленко з Миколаївської області. Гран-прі цьогоріч своїм неперевершеним академічним вокалом виборола шістнадцятирічна Вероніка Сумцова з Артемівська Донецької області, яку глядачі нестихаючими бурхливими оплесками не відпускали зі сцени.

І в цьому році вже традиційно всі переможці та учасники «Мистецького храму» отримали багато цінних подарунків від благодійників і меценатів: набори косметики від магазину-студії «Пеґі саж», брендовий одяг від магазинів «Індіґо» та «Елеґант-дизайн», золоті прикраси від ювелірного дому «Заріна», сонцезахисні окуляри від мережі магазинів «Іво-оптика», м'які іграшки від дитячого світу «Немовлятко», портативні міні-спікери від магазину «Ейпл», солодощі від приватних осіб Володимира Лейцюся та Василя Ілійчука. Особливо хочеться подякувати багаторічному генеральному меценату «Мистецького храму» – «Дизайн-студії Марії Волосовської», яка кожного фестивалю обдаровує переможців дизайнерськими хутровими шубами, і журі фестивалю – Степану Гізі та Олегу Кульчицькому, які від себе особисто вручили спеціальні грошові призи переможцям – Вероніці Сумцовій та дуету «Браво». Не залишилися поза увагою організатор фестивалю Ярослав Борута і співорганізатор Тимофій Нагорний, які за багаторічну сумлінну працю і вагомий особистий внесок в організацію і проведення Міжнародного благодійного фестивалю «Мистецький храм» від Голови Правління Українського фонду культури – академіка Бориса Олійника отримали ювілейні медалі «За вірність заповітам Кобзаря», а Тимофій Нагорний – від «Карпатського мистецького фонду» отримав медаль «За вірність традиціям».

Учасники «Мистецького храму» побували на екскурсії в обласному краєзнавчому музеї та пересувному планетарії «Кіносфера». А 19 грудня відвідали Маєток Святого Миколая на мальовничій Косівщині.

Н. К.

ДУХОВНЕ

СВЯТО МИКОЛАЯ У «ПРОСВІТІ»

У четвергове надвечір'я святий Миколай завітав до НД «Просвіта». Хлопчики й дівчатка прийшли разом зі своїми батьками на театралізоване дійство «Ой хто, хто Миколая любить...» Вони показали, як готувалися до цього свята, декламували вірші, співали пісні, малювали малюнки, писали листи до святого Миколая. Ролі у виставі грали: Миколай (Орест Турок), ангели (Віталія Морська та Мар'яна Королюк), Тарасик (Володя Гриниш ин), Яринка (Іринка Прокопів), дівчинка (Владислава Німащук), вітер (Катерина Морська), чортики (Ксенія Цвірлак та Аня Зінько).

Музичне оформлення вистави здійснив Іван Лабач.

Пісні Миколаю співали Софійка Бойко, Аксенія Восковець, Владислава Німащук, Олег і Христинка Дем'янці, Володимир Гринишин та Авеліна Феношин.

Слухняних дітей Миколай щедро обдарував подарунками.

Михайлина БОДНАР

ЖИТТЯ ШКОЛИ

ЗЕМЛЯ НА ЗЕРНЯТКОВІ СТОЇТЬ

Ми, учні 6 класу, зі своїм класним керівником Любов'ю Петрівною Садов'як проводимо дуже багато цікавих виховних годин, родинних свят.

Хочемо поділитися незабутніми враженнями від проведеного на початку грудня родинного свята на тему «Образу хліба вклонімося!». У його перебігу ми дізналися про історію вирощування хлібних злаків, про місце хліба в звичаях і традиціях українського народу, про шанобливе ставлення до хліба.

Учні розповідали цікаві леґенди про вирощування хліба, декламували багато поезій, співали пісень, в яких прославлялася праця хліборобських рук. Люба Петрівна розповіла цікаві притчі, в яких ішлося про особливе ставлення до хліба. Кульмінаційним

На святі хліба про хліб мовить вчителька Любов Садов'як

моментом свята була інсценізація уривка п'єси письменника Коломійця «Фараони».

Учасники та гості свята мали можливість порадіти, посміятися й подивитися, як випікають хліб чоловіки. Усім було цікаво й весело.

Ольга ВІНТОНЯК, *учениця 6 класу Жуківської ЗОШ І–ІІ ст. Тлумацького району*

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

ДАЛЕКА ДОРОГА ДОДОМУ

У НД «Просвіта» відбулася презентація книжки нашого краянина Богдана Голода «Глибока дорога».

Це була душевна, щира чи-то розмова з читачем, чи-то оповідь про побутування опільського рідного села Серники Середні (тепер – Діброва), чи-то пак за поштовим індексом Сарники, за Австрії, за Польщі, за перших совітів, за німців, за других совітів... Не опустив автор і «колгоспні реалії», а також сільські реалії часів незалежності, у які «ідуть і йдуть українські заробітчани, поминувши рідну хату і дорогу родину своєю глибокою дорогою до потяга щастя, що повинен відвезти їх у незвідані краї, на добрі зарібки...»

Талант Богдана Голода проявився на лише в оповідях з історії рідного села, а й у «Сарниківських мініатюрах», які по-стефаниківськи короткі, ємні, глибокі, у яких словам тісно, а думкам – просторо. У них по-синівськи щиро і безпосередньо передана любов до отчого порогу, до стежок дитинства, до життя, яке виколисує нас і переносить у вічність.

Про це говорили член Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка і шанобливий читач Ілля Загрvirовський, доктор філологічних наук Степан Хороб, син автора – директор інституту філології ПНУ пан Роман, приватний підприємець Зиновій Кияк, гість із Донецька, з Тлумача та інші. І всі бажали не опускати так високо підняту планку творчості. А у цьому вони зможуть пересвідчитись, прочитавши видану Богданом Голодом книгу «Das ist Brot», у якій йдеться про травмоване війною покоління.

Богдан ВІВЧАР

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

МАТВІЙ

Колись досить популярне чоловіче ім'я Матвій дійшло до нас із сивої семітської давнини. У буквальному перекладі воно відтворюється приблизно як «подарований Всевишнім (могутнім)». Протягом багатьох епох та в різних народів наймення прибирало певною мірою відмінні форми: Матвій, Махтій, Матфей, Матвей, Матеуш, Матяш, Матео, Матей (у хакасів) тощо.

Наймення лягло в основу багатьох прізвищ: Матвієнко, Матвійчук, Матвіїв, Матвеєв, Матвієвський (від назви населеного пункту – с. Матвіївка), Матвійченко, Матійко, Матейко, Матяшенко, Махтій (Махтей), Махтійко (Махтейко), Мацьків (від Мацько).

ОДАРКА

Ім'я Одарка завітало до нас зі Сходу. В давні часи воно було дуже поширене серед персів. Навіть один із перських царів носив його. Ім'я того царя за нашою вимовою звучить так: Дарій. В основі наймень Одарка, Дарина, Дарка, Дарія лежить перське слово, що перекладається, як «(най) сильніший» або як «переможниця» чи «переможець».

Прізвищний ряд цього наймення невеликий: Дарієнко (від Дарія), Одарченко, Одарчук (Дарчук), Дарченко, Дарчик.

ВТРАТИ

ВІДЗОРІВ ПОЕТ...

Поети не вмирають
Ох, дай Боже
пережити цю зиму.
Олег Лишега
Поет Олег Лишега
є самим втіленням поезії.
Тарас Прохасько

Можна було б достатньо цього Прохаськового визначення Олега Лишеги. У цьому – його сутність.

Але тепер думаю, що це вдала епітафія на пам'ятник Олегові Лишезі. На жаль, вже епітафія. Минулого тижня Олег Лишега відійшов у вічність і сам став нею. Сам себе увіковічив у своїх безсмертних рядках і пішов до Всевишнього. Пішов через Тисменицю. З якої вийшов у світ. У багато світів, якими мандрував. Залишив нам власний неповторний світ поезії. І прози. Та ще незвичайну, якусь дивовижну драматичну історію «Друже Лі Бо, брате Ду Фу».

Там раптом виринають рядки: «Ти в собі ще тримаєш ту глуху зиму з її п'ятдесятиградусною студінню?»

Зима – чи не улюблена пора року Олега Лишеги, а чи його якийсь фатум, який не оминути.

Ось дивіться самі на ці рядки:
Зимо, не йди від нас
Ріка Ворона дуже холодна,
Вона вже замерзла...
Та хіба це сніг?..
от колись був сніг!
Позіхнула зима перед снігом...
Крига над тобою,
крига під тобою...
Сестра зими пручається
По кризі
рухається темна вода.

Улюблений свій вірш (вірш, який я чув у його виконанні на фестивалі Квітки Цісик у Лісках) називається: «Поки не пізно – бийся головою об лід!» І далі: «Поки не темно – бийся головою об лід».

І остання його книга вибраного, що видана Іваном Малковичем у поетичній серії, має назву «Зима у Тисмениці».

Зимове коло Олега Лишеги замкнулося.

В суботу, 20 грудня, Тисмениця провела його в останній зимовий шлях.

Це містечко вночі по мені
Заграє на губній гармоніці.

І заграє, і заплаче по своїй великій утраті. Українській втраті у царстві Поезії. Ще раз наведу слова Тараса Прохаська: «Все, що він робить, все, що говорить, а передовсім як він кожної секунди мислить, є найвищою поезією». В «Радощах буття» О. Лишега каже: «Ті, що відходять, своїм прощальним відчайдушним поглядом виривають нас з життя...»

Але поети, як і герої, не вмирають.

Василь БАБІЙ